

**Дьокуускай куораттаагы 86 №-дээх «Чуораанчык»
уьуйаан - ого сайдар киинэ**

Еркен ей оонньуута

(6-7 саастаах оговорго аьагас дьарык)

Иитээччи: Афанасьева Айталина Леонидовна

2026 с.

Еркен ей оонньуута

Еркен ей оонньуута билии-керуу эйгэтэ (познавательная ОО)

6-7 саастаах оговорго, олунньу 11 кунэ 2026 с.

Тэрээьин сыала: ого ейун-санаатын, токкуйдуур дьогурдарын сайыннарыы. Ааспыты салгыы чицэтии.

Соруктар:

1-10, 10-1 диэри ахсааны ицнибэккэ аагалларын, нэдиэлэ куннэрин, куну-дьылы, ыйдары, хайысханы, геометрической фигуралары хатылаабын. Истэр, токкуйдуур, керер, сацарар дьогурдарын сайыннарыы. Билэ-кере сатыыр дьогурдарын, биир сиргэ ер тулуйан олороллорун, дьарыкка хас биирдии ого кехтеех кыттыыны ылалларын ситиьии, дьарыкка интэриэьии тардыы.

Туттар тэриллэр:

Дуоска, мел, музыка, клеткалаах лиис, боростуой харандаас, ецнеех конвертар, сыышпаралар, математической набордар, геометрической фигуралар.

Инники улэ: араас фигуралары кырыйыы, ахсааны хатылаабын, геометрической фигураларынан араас кыыллалары, ааллары оцоруу, тэтэрээккэ клеткаларынан улэлээьин.

Тэрээьин хаамыыта:

1. Киирии туьумэх: 1-2 мун.

Иит: - утуе кунунэн оговор уонна тереппуттэр, иитээччилэр! Биьиги оскуола барыахтаахпыт ди оговор. Оскуолага хайдах остуолга олороллоро буолуой. Быраабылабытын хатылыахха эрэ: остуолга кенетук

олоробут, илиибит остуолга, эппиэттиир буоллахха илиибитин уунабыт.
Маладьыастар!

Иит: Бугун бийиги араас соруудахтары толоруохпут. Миэхэ манна туох эрэ баар, керуеххутун багарагыт да. (5араас еднеех конверт табаарар).

Оголор: керен!

Иит: соруудахтары керуехпут иннинэ бастаан ейбутун эрчийиэххэ.
Себулэьэгит да?

Оголор: аьа!!

Иит: чээрэ 1-10 дылы ахсааммытын аахтыбыт эрэ. Ыксаабалпыт.

Ологолор: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10

Иит: маладьыастар! Билигин аны 10-1 дылы теттеру аагабыт.

Оголор: 10,9,8,7,6,5,4,3,2,1.

Иит: маладьыастар! Билигин икки илиибитин уеьэ кетегебут уонна сацарбакка эрэ мин эппит сыыппарабын тарбахтаргытынан кердерегут.
4,7,3,8,5,9, 10, 6, 1, 8. маладьыастар!

Иит: ейбутун эрчийдибит, билигин соруудахтары толорорго бэлэммит да?

Оголор: бэлэммит!

Иит: маладьыастар!

2. Сурун туьумэх: 20-25 мун.

Иит: 1 кэмбиэри аьабын. 1 соруудах: «Ыйытыкка хоруйдаа»

- билигин кунус дуу, кизьэ дуу?

- сарсыарда иннинэ ...

- нэдиэлэгэ хас кун баарый?

- бугун нэдиэлэ ханнык кунэй?

- бэгэьээ ханнык этэй?

Сарсын ханнык буоларый?

- нэдиэлэгэ хас кун еруугутуй? Аатталалаац.

- нэдиэлэ куннэрин бэрээдэгинэн сепке аатталалаац эрэ.

- хас дьыл кэмэ баарый? Аатталалаац.

- билигин ханнык дьыл кэмэй?

- сылга хас ый баар этэй?

- билигин ыйый?

- маладьыастар! Бастакы соруудагы толордугут.

2 соруудах: «Кердеех суоттар»

Иит: болгойон истиц эрэ.

- 6 ээ оговоро ойуурга малина сиэри барбыттар. 1 ээ огото сылайбыт уонна хаалал хаалбыт. Барыта хас ээ огото малина сии кэлбитий? (5)

- маладьыастар!

- маска 5 тураах кэлэн олорбут. Кинилэргэ эбии 3 кетен кэлэн олорбут.

Барыта холбоон хас тураах буоллулар? (8)

- маладьыастар!

- арай Коля уол уулуссаннан хааман испит арай биир ыал тэлгэьэтигэр ынахтар мацыраьаллар. Хас ынах турарын билиэн багарбыт. Олбуор уеьэтин кербут 4 муос кестер, аллараанан кербут 8 атах кестер. Ол хас ынах баар эбитий? (2)

- Коля салгыы баран испит. Кууруссалар сацарсаллар. Эмиэ интэриэьиргээбит. Олбуор аннынан кербут 8 атах кестер. Ол аата хас куурусса холбоон баар эбитий? (4)

- маладьыастар!

Иит: - 2 соруудагы эмиэ сепке толордугут. Билигин 3 соруудах. Керебут да?

3 соруудах: «Сынньалац» - х/о: «Молекулалар», 2 хамаанда арахсаллар.

«Мин дьуккаах сыыппарам хаьый?»

Иитээччи оговорго 1-12 дылы сыыппаралары туцэтэр. Музыка тыаьыыр, тыаьаан буттэ да оговор миэстэлэрин булан туруохтаахтар. (2-3 оонньуулар). сыыппараларын атастаьан биэрэллэр, онтон эмиэ хомуллуохтаахтар.

Иит: - Маладьыастар! Чэ сынньанныбыт, баран миэстэбитигэр олоробут.

Иит: 4 соруудах хаалла. Керуеххэиц.

4 соруудах: «Ханнык аал буолла, таай?»

Иит: остуолга клеткалаах лиис баар, онно туочука баар. Ол туочукаттан сагалыбыт. Мин уца, хацас, уеьэ, аллараа хас клетка бараргытын этиэгим, ону сепке болгойон оцорбут буоллаххытына тахсыхтаах. Улэлиэхпит иннинэ истиц эрэ. Лииспитин хамнатабыт да, суох. Биир илиибитинэн баттыбыт, харандааспытын сепке тутабыт. Харандааы куускэ баттаабакка суруйарбытын умнубаппыт. Чэ, сагалаатыбыт. Туочукага харандааспытын тутабыт.

- 3 кл уца, 2 кл уеьэ, 4 кл уца, 2 кл аллараа, 3 кл уца, 2 кл аллараа, 2 кл хацас, 1 кл аллараа, 2 кл хацас, 1 кл уеьэ, 2 кл хацас, 1 кл аллараа, 2 кл хацас, 1 кл уеьэ, 2 кл хацас, 2 кл уеьэ. Хайа ханнык ААл тагыста? Маладьыастар - массыына. Сепке оцордугут да?

Иит: лииспитин, харандааспытын остуол уеьэ ууран кээьэбит.

Иит: бутэьик соруудах хаалла. Керуеххэйиц.

5 соруудах: «Аптаах геом фигуралар»

Иит: остуолгутугар матем набуор баар. Аьабыт. Ханнык геометр фигуралар баалларый? Аатталыахха эрэ. (тегурук, 3 муннук, 4 муннук, кене муннук). маладьыастар! Билигин ити фигураларынан араас ааллары оцоробут.

Иит: миэхэ манна биир ого тахсыага. Ким тахсар?

- ханнык аалы оцордуц? Холбоон хас геом фигураны тутуннуц? Аатталаа, ахсаанын эт.

Оголор оцороллор. Ким хас геом фигураларынан оцорбуттары этэллэр.

3. Тумук туьумэх: 1-2 мун.

Иит: маладьыастар! Соруудахтары барытын толордубут. Оголор бары маладьыастаргыт. Бугуцу дьарыкка олус кехтеехтук кытынныгыт. Дьарыгы себулээтигит дуо? Саамай ханнык соруудагы себулээтигит? (оголор эппиэттэрэ). Ыалдыттарбытыгар баьыыбаларыц кэлбиккитигэр, керсуеххэ диэри.

